

[Wilhelm.]

Det boligforlig, der her er lagt frem igen, er i virkeligheden en overlevering fra en helt anden tid end den, vi står i nu, nemlig før krisen brød igennem. VS er og har hele tiden været modstander af samtlige nøgleelementer i dette boligforlig såvel som af samtlige nøgleelementer i det fædrene ophav til dette forlig, nemlig S- og SF-forliget fra 1973.

Vi er modstandere af, at man gør boligbyggeriet til en økonomisk regulator og ikke har nogen selvstændig politisk eller social målsætning for sin boligpolitik, men bruger boligpolitikken og boligbyggeriet på samme måde, som man i øvrigt bruger den offentlige sektor, alene ud fra, hvad privatkapitalen på et hvilket som helst tidspunkt konjunkturmæssigt har brug for. Men hvis man endelig gør det, så burde der dog være en mindste overensstemmelse mellem de indgreb, man foretager. Dette boligforlig er en overlevering fra en tid, hvor det var god latin at sætte bremserne i af hensyn til den efterspørgsel på kapital og arbejdskraft, som var i den private sektor i 1972-73.

Den politiske træghed og formentlig også det, at krisen nu er brudt igennem i et sådant omfang, at man ikke bare står med arbejdsløshedsproblemet, men samtidig med en galoperende inflation, har gjort, at man gentager disse bremsemekanismer i en situation, hvor arbejdsløsheden er større, end den har været i en menneskealder. Essenserne i dette forlig er det samme som i det foregående. Det er en nedskæring af byggeriet, det er en fordyrelse over hele linjen for boligbrugerne, det er den tendens, der lå med indførelse af den fulde moms, som heller ikke de nye forligspartier drømmer om at fjerne igen til trods for beskæftigelsessituationen, en fordyrelse af byggeriet, som skønmæssigt, når den er slået igennem på den eksisterende boligmasse, vil føre til en kapitaliseret værdi på ca. 10 mia kr. Det er i private lommer. Det er det nye huslejeprincip for det private udlejningsbyggeri, som i en uendelig spiral lader disse huslejer følge med inflationen, og som også dér lægger

gevinsterne i private lommer. Der er lidt forskel på de to forlig, men disse generelle træk er de samme.

Vi er imod disse træk, vi godtager heller ikke, at der skulle være nogen fornuftig kvota for det danske boligbyggeri på 40.000 boliger. Jeg hørte i øvrigt med interesse, at statsministeren i krydsilden forleden sagde, at det gjorde han egentlig heller ikke, han talte på et tidspunkt om 50.000 boliger. Der er ikke noget naturligt behov, der sætter grænsen ved 40.000 boliger. Man kan selvfølgelig lave overudbud ved at holde priserne oppe, sådan at der allerede ikke er brug for at bygge de 26.000 boliger, der blev igangsat i 1974, men det har intet med behovet at gøre. Hvis den boligmasse, vi har i dag, skal saneres i en takt, der svarer til en levetid på en 60 år, så vil det alene betyde en udskiftning på 28.000 boliger om året. Dertil kommer den befolkningstilvækst, der er blandt de i øjeblikket nye søgere på boligmarkedet, de omkring 20-årige, på 8-10 promille i årlig vækst. Det er andre 15.000-16.000 boliger, og dertil kommer de boliger, der ikke af standsmæssige grunde saneres, men på grund af trafikomlægninger osv. saneres. Alt i alt et behov alene for at holde status quo på tæt op imod 50.000 boliger årligt.

Af de konkrete 2 forslag, der diskuteres i denne runde, skal jeg ikke sige meget om forslaget om ændringer i realkreditloven. Det er jo, som det er nævnt, hovedsagelig en følgelovgivning. Der er selvfølgelig forskellige interessante ting i det alligevel, bl. a. spørgsmålet om, hvorvidt det også er et konsekvent forsøg på at sigte på at få det offentlige helt ud af obligationsmarkedet og altså dermed bl. a. tvinge kommunerne til en komplet selvfinansieringsordning. Det er i hvert fald en håbløs idé i beskæftigelsessituationen, samtidig med at man endnu har pålagt kommunerne lånelofter og andre restriktioner. Men det er ting, vi formodentlig får lejlighed til at vende tilbage til.

Der er vel to hovedelementer i lovforslaget om boligbyggeri, det, der vil ske for det